

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету АБДПМ

Ігор ФОДЧУК

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Інтелектуальна власність

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 26.03.2024р.»

Розробники: Курик Дмитро Миколайович – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, реставрація, заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Заплітний Руслан Анатолійович – асистент кафедри містобудування та урбаністики, завідувач науково-організаційного відділу Науково-дослідної частини ЧНУ

Викладачі: Заплітний Руслан Анатолійович – асистент кафедри містобудування та урбаністики, завідувач науково-організаційного відділу Науково-дослідної частини ЧНУ

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Євгенія Новак

- 1. Мета навчальної дисципліни:** формування у студентів комплексу знань і умінь щодо набуття, комерціалізації і захисту прав на різні категорії об'єктів права інтелектуальної власності, опанування основних теоретичних та методологічних засад регулювання відносин інтелектуальної власності за умов ринкової економіки, приведення законодавства з регулювання питань інтелектуальної власності у відповідність до Конституції України і міжнародних норм приватного права, новітніх вимог сучасності.

Основними завданнями є: ознайомлення з компонентною та організаційною структурами системи охорони прав інтелектуальної власності України, формування комплексу знань щодо процедур набуття прав інтелектуальної власності в Україні та за кордоном, їх реалізації та захисту, регулювання прав інтелектуальної власності міжнародними угодами та організаціями.

- 2. Результати навчання:**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Інтелектуальна власність» здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК 5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та декоративного мистецтва.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Інтелектуальна власність» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

ПР 04. Вміти формувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПР 06. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу.

ПР 09. Володіти сучасною культурою мистецтвознавчого дослідження та дотримуватися принципів наукової етики і доброчесності.

ПР 12. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності, застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності. ПР 15.

Вміти спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, працювати у міжнародному професійному середовищі.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3,0	90	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна											

3.1. Загальна інформація

Освітня компонента «Інтелектуальна власність» розрахована на студентів закладів вищої спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» з урахуванням наявності у них базового рівня знань та які навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки магістра. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS). Предмет дисципліни «Інтелектуальна власність» є система правових відносин щодо регулювання прав інтелектуальної власності, майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення.

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо ГО	у тому числі					усь ОГО	у тому числі				
		лекц.	пра к	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	пра к	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інтелектуальної власності											
Тема 1. Сутність, значення та розвиток інтелектуальної власності.	10	2	2			6						
Тема 2. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному й соціальному розвитку суспільства	10	2	1			5						
Тема 3. Патентне право	6	2	1			5						
Разом за ЗМ1	26	6	4			16						
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Правовий режим інтелектуальної власності											
Тема 1. Принципи та система охорони прав інтелектуальної власності.	16	2	4			10						
Тема 2. Правова охорона нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності	16	3	3			10						
Тема 3. Економіка прав інтелектуальної власності.	14	2	2			10						

Тема 4. Захист прав інтелектуальної власності.	18	2	2			14							
Експрес-тест № 1													
Експрес-тест № 2													
Разом за ЗМ 2	64	9	11			44							
Усього годин	90	15	15			60							

3.3. Самостійна робота студента

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Етапи становлення правової охорони інтелектуальної власності.	4
2	Поняття інтелектуальної власності та її співвідношення з правом власності.	4
3	Об'єкти права інтелектуальної власності.	4
4	Система управління інтелектуальною власністю в Україні.	4
5	Міжнародне співробітництво України у сфері інтелектуальної власності.	4
6	Порядок державної реєстрації авторських прав.	4
7	Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт.	4
8	Особисті немайнові права автора.	4
9	Майнові права виконавців.	4
10	Майнові права виробників відеограм і організацій мовлення.	4
11	Використання фонограм, опублікованих з комерційною метою.	4
12	Управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.	4
13	Охорона і захист авторського і суміжних прав.	4

14	Захист прав інтелектуальної власності у судах.	4
15	Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності.	4
Усього		60

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Форми та методи навчання: інтерактивна лекція (вербальні та ілюстративно-демонстраційні методи: розповідь, пояснення, дискусія, презентація, демонстрація, запитання-відповідь, мозковий штурм, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань), електронне тестування.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з аналогами; демонстрування, замальовки схем, таблиць).

Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні роботи).

Методи контролю і самоконтролю у навчанні (письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

Метод аналізу, метод синтезу, метод порівняння, метод узагальнення, метод конкретизації, метод виділення головного.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання

Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ЧНУ (<https://art-deco.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>) у процесі навчання.

Відвідування занять обов'язкове, пропуски допускаються лише з поважної причини і після попереднього попередження викладача. У разі наявних пропусків допускається самостійне відпрацювання пропущених лекцій у формі писаного від руки конспекту відповідної теми лекції. Задовільним чином відпрацьована лекція зараховується студенту як відвідана, тобто додає два бали в рамках поточного оцінювання. Можливе зарахування результатів формальної чи неформальної освіти як окремих тем чи змістових модулів курсу.

Поточне оцінювання				Макс сума за курс
Модуль 1		Модуль 2		
Тема1	Тема2-3	Тема1-2	Тема3-4	
15	15	15	15	100

Оскільки з ОК «Інтелектуальна власність» не передбачається проведення лабораторних, студенти самостійно доопрацьовують конспекти лекцій,

готуються до задачі експрес-тестів, опрацьовують запропоновані джерела для участі у дискусіях впродовж чергової лекції.

Завдання	Години
Підготовка до дискусій (опрацювання запропонованих викладачем джерел інформації за тематикою курсу)	9
Підготовка до задачі експрес тестів № 1 і 2	30
Доопрацювання конспектів лекцій	21
Усього	60

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

5.3 Засоби оцінювання

Експрес-тест. Тестові завдання формуються виходячи з тем, які розглядаються на лекційних заняттях, під час консультацій, а також передбачені для самостійного вивчення. Форма проведення – електронне

тестування, що здійснюється з комп'ютера чи іншого пристрою. Студенту пропонується 20 тестових питань альтернативного вибору на перший тест та 21 питання на другий тест. На розв'язання кожного з тестів дається 1 академічна година. Складання тесту здійснюється на другій половині одного з занять в середині лекційного курсу та на другій половині останньої лекції. Одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали.

5.4 Засоби оцінювання

Питання для підсумкового самоконтролю

1. Право інтелектуальної власності становлять

- a) літературні твори;
- b) майнові права;
- c) комерційні таємниці;
- d) особисті немайнові права ;
- e) виконання ;

2. Як співвідносяться права інтелектуальної власності і право власності ?

- a) право інтелектуальної власності і право власності не залежать один від одного
- b) право інтелектуальної власності і право власності залежать один від одного
- c) право інтелектуальної власності і право власності у визначених законом випадках залежить одне від одного
- d) перехід права власності на річ не означає переходу права власності на об'єкт права інтелектуальної власності
- e) перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності зумовлює перехід права власності на річ

3. Об'єктами права інтелектуальної власності, згрупованими відповідно до сфер

і механізмів їх функціонування є:

- a) об'єкти авторського права і суміжних прав та об'єкти права промислової власності;
- b) об'єкти права промислової власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- c) об'єкти авторського права і суміжних прав та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;
- d) об'єкти авторського права і суміжних прав, об'єкти права промислової

власності та нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності;

4. Суб'єктами права інтелектуальної власності є:

- a) автори наукових творів;
- b) автори літературних творів;
- c) автори художніх творів;

5. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

- a) право на визнання людини творцем об'єкта інтелектуальної власності;
- b) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

c) право перешкоджати будь-якому посяганням на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі та репутації творця інтелектуальної власності.

6. Майновими правами інтелектуальної власності визнаються:

- a) право на використання об'єкта інтелектуальної власності;
- b) право перешкоджати будь-якому посяганням на об'єкт інтелектуальної власності;
- c) право запатентувати об'єкт інтелектуальної власності;
- d) право передачі об'єкта інтелектуальної власності іншій особі.

7. До міжнародних джерел правового регулювання об'єктів промислової власності належить:

- a) Цивільний кодекс України;
- b) Бернська конвенція від 9 вересня 1886 р.;
- c) Паризька конвенція від 20 березня 1883 р.;
- d) Римська конвенція від 26 жовтня 1961 р.

8. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування виникає:

- a) з дати включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- b) з дати подання заявки на включення відомостей про юридичну особу до Державного реєстру комерційних найменувань;
- c) з моменту першого використання найменування і охороняється без обов'язкової реєстрації;
- d) з дати видачі свідоцтва на комерційне найменування.

9. Порухення права інтелектуальної власності тягне:

- a) цивільно-правову відповідальність;

- b) кримінальну відповідальність;
- c) конституційну відповідальність;
- d) адміністративну відповідальність.

10. Захист прав інтелектуальної власності здійснюється:

- a) потерпілою особою у порядку самозахисту;
- b) судом;
- c) Всесвітньою організацією інтелектуальної власності;
- d) Президентом України.

11. Способами цивільно-правового захисту авторських та суміжних прав є вимога про:

- a) відшкодування матеріальної та моральної шкоди;
- b) виплату компенсації у розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат;
- c) поновлення порушених прав та припинення дій, що їх порушують;
- d) накладання штрафу у розмірі до 100 відсотків суми, що присуджується судом на користь позивача.

12. Не вважається порушенням прав власника патенту на винахід, корисну модель, промисловий зразок їх використання:

- a) особою, що до дати подання заявки добросовісно використовувала в Україні технологічне (технічне) рішення, тотожне заявленому винаходу, корисній моделі, промислового зразку;
- b) без комерційної мети;
- c) за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо);
- d) виготовлення виробу із застосуванням запатентованого винаходу, корисної моделі, промислового зразку;
- e) з науковою метою;
- f) в порядку експерименту.

13. До авторських договорів належать:

- a) ліцензійний договір на умовах виключної, одиничної чи невиключної ліцензії;
- b) договір форфейтинга;
- c) договір про передачу права інтелектуальної власності на твір;

d) договір про спільну діяльність.

14. Винаходом визнається:

- a) нове промислово придатне конструктивне виконання пристрою;
- b) комп'ютерна програма;
- c) технологічне вирішення, що відповідає умовам патентоспроможності;
- d) відкриття наукових теорій та математичних методів.

15. Право промислової власності регулює:

- a) відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів науково-технічної творчості;
- b) відносини, що складаються у процесі створення, оформлення і використання результатів духовної творчості;
- c) лише майнові відносини авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків;
- d) лише відносини, що виникають з приводу оформлення і використання засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

16. До права промислової власності належать такі інститути:

- a) Охорона прав на винаходи і корисні моделі;
- b) Охорона прав на промислові зразки;
- c) Охорона прав виконавців і виробників фонограм;
- d) Охорона прав на знаки для товарів і послуг (торговельні марки);
- e) Охорона прав на сорти рослин.

17. До умов патентоздатності винаходу відносяться:

- a) новизна;
- b) однорідність;
- c) промислова придатність;
- d) винахідницький рівень
- e) стабільність.

5.5 Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/xellulcg/etychnyi-kodekschernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahiat2023plusdodatky-31102023.pdf> .

6. Форми поточного та підсумкового контролю. Завдання для самостійного опрацювання

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених цією робочою програмою робіт та одержано 60 або більше балів. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Ліквідація заборгованості приймається викладачем у формі електронного тестування, на яке виноситься 40 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 2,5 бали.

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна) – українських і зарубіжних видань.

- 1.Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін.: за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
2. Підкамінь Л. Й., Ангельська А. О., Добровольський Ю. Г. Основи інтелектуальної власності об'єктів науково-технічної творчості. Навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 315 с.
3. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л. М. Попова., А. В. Хромов, І. В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.

7.2. Допоміжна.

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч.закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О. В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Бояр А. О. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. та допов. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 276 с.

3. Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності Міністерства економіки України.
4. Інтелектуальна власність: Словник-довідник. У 2-х т. Т. II. Промислова власність / За ред. О. Д. Святоцького, В. Л. Петрова. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2000. 272 с.
5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
6. Москалюк Н. Б. Кузьмич. Л. В. Право інтелектуальної власності. Практикум: навч. посібник. Тернопіль, 2017. 200 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Конституція України (ст. 9, 41, 54) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> .
2. Цивільний кодекс України (ст. 418 – 508, 1108 – 1129) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page18>